

Sector/stafafdeling: Grondgebied/RO
Portefeuillehouder: Wethouder Verbeek

Ter behandeling in de vergadering van:	
de commissie	bestuurlijke zaken en middelen d.d. 12 september 2017
de Raad	d.d. 26 september 2017

Onderwerp:

Voornemen tot afbouw aandelenbelang Eneco.

Samenvatting

Op basis van de door de aandeelhouderscommissie (AHC) en Eneco Groep NV (Eneco) verstrekte informatie kan worden geconcludeerd dat er geen zwaarwegend publiek belang is dat rechtvaardigt de aandelen te behouden; dit gezien de markt, de strategie, governance en de huidige en toekomstige activiteiten van Eneco. Brielle doet er om financiële redenen verstandig aan om met een meerderheid van andere gemeenten haar belangen te verkopen. Het principebesluit is daarom: afbouw van het aandelenbelang.

De wijze waarop in de vervolgfase het afbouwen gaat plaatsvinden vergt zorgvuldigheid en een gezamenlijke aanpak (voorwaarden, condities en procesafspraken) van de aandeelhouders. De opbrengst zal, al dan niet gefaseerd, ontvangen worden in de nieuwe raadsperiode.

Gevraagde beslissing commissie:

1. De raad te adviseren in te stemmen met het principebesluit tot het afbouwen van het aandeelhouderschap Eneco.

Gevraagde beslissing Raad:

1. In te stemmen met het principebesluit tot het afbouwen van het aandeelhouderschap Eneco.

Advies / besluit vanuit commissie (in te vullen door griffier)

Onderwerp:

Voornemen tot afbouw aandelenbelang Eneco.

1. Inleiding

Sinds afronding van de splitsing van Eneco per 31 januari 2017 is de afweging over het aandeelhouderschap in Eneco een belangrijk thema binnen het collectief van 53 gemeentelijke aandeelhouders. Er is tijdens de splitsing toegezegd na de splitsing in te gaan op de mogelijke invulling van het toekomstig aandeelhouderschap in het commerciële energiebedrijf Eneco. Eneco is als commercieel productie- en leveringsbedrijf door de afsplitsing van het gereguleerde netwerkbedrijf een ander soort bedrijf geworden. Dit is aanleiding voor de gemeentelijke aandeelhouders om de voor- en nadelen van het aandeelhouderschap Eneco opnieuw te bezien.

2. Argumenten

De aandeelhouderscommissie van Eneco (AHC) heeft gewerkt aan het consultatiedocument. Bij de totstandkoming daarvan heeft de AHC Eneco haar financieel en juridisch adviseurs uitvoerig geraadpleegd over de inhoud ervan. Het doel van de consultatie is om te inventariseren welke aandeelhouders van Eneco Groep N.V. hun aandelenbelang wensen te houden en welke aandeelhouders het wensen af te bouwen en te komen tot een principebesluit. Iedere aandeelhouder wordt om die reden gevraagd vóór 31 oktober 2017 een principebesluit ten aanzien van het aandeelhouderschap Eneco 'houden of afbouwen' te nemen.

In het Consultatiedocument staat het principebesluit centraal, waarbij iedere aandeelhouder kenbaar maakt of hij zijn aandelenbelang in Eneco wenst "te houden of af te bouwen".

Het Consultatiedocument belicht de volgende thema's:

- de te maken afweging ("houden of afbouwen") in relatie tot de publieke en financiële belangen;
- de mate van zeggenschap van de aandeelhouders bij het behouden of afbouwen van het aandelenbelang;
- de te maken afspraken tussen de aandeelhouders onderling bij een eventueel transactieproces (de aandeelhoudersovereenkomst);
- de te maken afspraken tussen de aandeelhouders en de onderneming bij een eventueel transactieproces (transactieprotocol); en
- het toetsingskader en de beoordelingscriteria aan de hand waarvan bij een eventueel transactieproces een koper of groep van kopers kan worden geselecteerd.

Tot slot biedt het Consultatiedocument inzage in het vervolgproces en mogelijke scenario's in het geval dat de consultatie uitwijst dat een meerderheid van de aandeelhouders (>50%) hun aandelenbelang in Eneco wensen af te bouwen. Wanneer meer dan 50% van de aandelen voor een principebesluit tot afbouw kiest wordt een aandeelhoudersovereenkomst aangegaan door de gemeenten die het principebesluit tot afbouwen hebben genomen.

Het is in dit proces van belang dat alle 53 gemeentelijke aandeelhouders over gelijke informatie beschikken en in staat worden gesteld een zorgvuldige afweging

te maken. Van juli tot en met september 2017 zijn er sessies per regio georganiseerd voor ambtenaren, bestuurders en raadsleden.

3. Aanpak / uitvoering

De onderdelen die worden geïdentificeerd als relevant voor de afweging over het aandeelhouderschap zijn beoordeeld. Onderstaand wordt, aan de hand van het consultatiedocument, uitgewerkt wat de afweging is ten aanzien van het publiek belang (w.o. warmte), de financiële belangen en de zeggenschap van de gemeente Brielle in relatie tot de positie van mede overheidsaandeelhouders.

Publiek belang (w.o. warmte)

Het lokale publiek belang van het aandeelhouderschap Eneco voor de gemeente Brielle op het gebied van betrouwbaarheid, veiligheid, leveringszekerheid en betaalbaarheid van elektriciteit en gas is door centrale wetgeving grotendeels geborgd.

Op het gebied van warmte is er geen lokaal publiek belang: de gemeente heeft geen warmtenet.

Financiële belangen

De marktwaarde van Eneco, en daarmee de potentiële verkoopopbrengst, is op dit moment lastig te geven. Eneco is geen beursgenoteerde onderneming. Een waardering op dit moment kent een hoge mate van onzekerheid. Prijsbepalende factoren zijn nu nog niet of onvoldoende bekend en zijn pas beschikbaar aan het einde van een eventueel verkoopproces. Daarnaast is het niet in het belang van Eneco of de aandeelhouders als potentiële kopers via het openbare domein kennis krijgen van prijsverwachtingen. In paragraaf 6.3.3 van het consultatiedocument wordt een grove inschatting gemaakt van de marktwaarde van Eneco, enkel op basis van publiek beschikbare informatie. In paragraaf 6.4 van het consultatiedocument wordt ook nader ingegaan op het risicoprofiel van Eneco.

De financiële belangenafweging moet op een evenwichtige wijze gebeuren. Het behouden van het aandeelhouderschap in Eneco kent een bepaald risico en een rendement (dividend). Hierbij heeft het risico betrekking op vermindering van de aandeelhouderswaarde en/of een lager dividend zoals geraamd in de gemeentelijke begroting. Naast dit risico bestaat ook de mogelijkheid dat Eneco een hoger rendement (dividend) realiseert dan oorspronkelijk geraamd door gemeenten. Eneco geeft in haar eigen informatiepakket aan naar groei van het dividend te streven.

Ook de Rijksoverheid heeft een beleid met betrekking tot beleggingen. De staat en ook de gemeente is geen belegger en investeert dus niet risicovol als daar geen publiek belang mee is gediend (paragraaf 6.1.3 van het consultatiedocument).

De uiteindelijke financiële weging kan worden gemaakt als het definitieve besluit tot verkoop voor ligt. De gemeente zou bij verkoop van de aandelen Eneco /opbrengstmaximalisatie moeten nastreven, met in achtneming van de beoordelingscriteria zoals hierboven genoemd en ook in het consultatiedocument in hoofdstuk 12. Daarnaast is duurzaam financieel beleid uitgangspunt.

Zeggenschap

Naast de afweging over het publieke en financiële belang van het aandeelhouderschap Eneco geeft het consultatiedocument inzicht in de verschillen tussen de gewenste zeggenschap bij het borgen van publieke en financiële belangen en de huidige zeggenschap.

In paragraaf 7.1.6 wordt de gebruikelijke zeggenschap omschreven bij overheidsdeelnemingen. Deze zeggenschap hebben de gemeentelijke aandeelhouders van Eneco niet. In paragraaf 7.2.2 is de huidige mate van zeggenschap uitgewerkt, zoals nu opgenomen in de statuten en het convenant. De zeggenschap van de aandeelhouders is beperkt, ook in vergelijking tot de gebruikelijke zeggenschap bij overheidsdeelnemingen.

Gedurende het splitsingstraject heeft de AHC met Eneco intensief overleg gevoerd over de uitdrukkelijke wensen van de AHC om de zeggenschap voor aandeelhouders uit te breiden. Met daadwerkelijke zeggenschap over grote investeringen en goedkeuring van de strategie heeft Eneco niet ingestemd. Wel is in het convenant vastgelegd dat de aandeelhouders informatie krijgen over majeure investeringsbeslissingen en een toelichting op de strategie ontvangen.

Op dit moment hebben alle aandeelhouders dezelfde rechten. Er zijn zowel in de statuten als in het convenant geen bijzondere rechten opgenomen voor bepaalde aandeelhouders. De grootte van het aandelenbelang bepaalt wel de zwaarte van de stem van een aandeelhouder in de algemene vergadering van aandeelhouders. Individuele aandeelhouders hebben geen directe zeggenschap over investeringen of over de strategie van Eneco. Dit geldt voor zowel de kleinste aandeelhouder als de grootste aandeelhouder in Eneco.

Het is aannemelijk dat een gedeelte van de aandeelhouders besluit tot afbouw van het aandeelhouderschap van Eneco (de gemeenten Rotterdam en Den Haag hebben al aangegeven dit in principe te doen). Dit heeft gevolgen voor onder andere de zeggenschapspositie voor de gemeenten die eventueel niet wensen te verkopen. Wanneer een meerderheid van de aandeelhouders besluit het aandelenbelang af te bouwen en een private grootaandeelhouder toetreedt, zal de invloed van de achter blijvende publieke aandeelhouders verder worden beperkt. De borging van eventuele publieke of financiële belangen via het aandeelhouderschap zal dan lastig zijn. De meerderheid van de algemene vergadering bestaat dan immers uit één of meer private aandeelhouders die overwegende zeggenschap hebben.

Daarom hebben de huidige gemeentelijke aandeelhouders na de mogelijke verkoop van een meerderheidsbelang geen mogelijkheid het publieke belang te borgen via het aandeelhouderschap.

Conclusies

- Geen van de onderscheiden inhoudelijke publieke belangen zijn afzonderlijk of gezamenlijk doorslaggevend om de aandelen te willen houden.
- Wanneer er een transactieproces wordt gestart, wordt aan het eind daarvan de dan voorbereide verkoop opnieuw aan de gemeenten voorgelegd. Op dat moment kan de gemeente de opbrengst van de aandelen wegen tegen het verwachte verlies aan dividend.
- Het financiële belang kan op dit moment nog onvoldoende worden gewogen. De uiteindelijke financiële weging kan pas worden gemaakt als het definitieve besluit tot verkoop voor ligt.

- Aangezien de start van een transactieproces randvoorwaardelijk is aan het mogelijk maken van de financiële afweging, wordt geadviseerd te besluiten tot 'afbouwen' van het aandeelhouderschap Eneco zoals gevraagd in het consultatiedocument.

4. Communicatie

Aan dit besluit zijn geen burgerparticipatie-aspecten verbonden.

5. Kosten, baten en dekking

Aan het principebesluit tot het afbouwen van het aandeelhouderschap zijn niet direct financiële gevolgen verbonden. Bij het definitieve besluit zijn deze gevolgen er wel.

In paragraaf 6.3.3 van het consultatiedocument is een inschatting gemaakt van de marktwaarde van Eneco op basis van publiek beschikbare informatie. De gemeente Brielle bezit 26.590 aandelen met een nominale waarde van € 100,-- per aandeel. De inschatting van de marktwaarde is momenteel € 500,-- tot € 580,-- per aandeel. De opbrengst is natuurlijk ook afhankelijk van het aandelenpakket dat door de aandeelhoudende gemeenten als totaal wordt aangeboden, de voorwaarden die gesteld worden bij verkoop in belang van de resterende aandeelhouders, de gevoelens in de markt etc. Op basis van deze inschatting is er een opbrengst voor Brielle van tussen € 13.000.000,-- en € 15.000.000,--, te zijner tijd toe te voegen aan een nieuw in te stellen reserve. Dit bedrag is ruim voldoende om het wegvallen van de begrote structurele dividenduitkering Eneco (2018 en verder geraamd op € 245.000,--, aannemende dat de bestaande vanaf 2018 begrote dividenduitkering ad € 490.000,-- voor Eneco/Stedin na de splitsing gelijk wordt verdeeld) in een reeks van vele jaren op te vangen.

Nadat de daadwerkelijke verkoop van de aandelen heeft plaats gevonden, kan e.e.a. bij het financiële beleid (kadernota) worden betrokken.

Bijlage(n):

- Consultatiedocument.

bijlagen meezenden